

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

w sprawie z protestu wyborczego M. S.
przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Przewodniczącego
Okręgowej Komisji Wyborczej w W., Prokuratora Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 20 listopada 2019 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

Pani M. S. pismem z dnia 21 października 2019 r. wniosła do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP z dnia 13 października 2019 r. w okręgu wyborczym nr (...) w wyborach do Sejmu RP oraz w okręgu wyborczym nr (...) w wyborach do Senatu RP.

Wnosząca protest zarzuciła „drastyczne naruszenia normy przedstawicielstwa w okręgu senackim (...) i w okręgu sejmowym (...)”. Zdaniem M. S. stosowanie obowiązujących przepisów powoduje poważne naruszenie równej siły głosu wynikającej z przepisów Konstytucji, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka a także jest nie do pogodzenia z opisem zawartym w podręczniku Komisji Weneckiej (Code of Good Practice in Electoral Matters, Guidelines and

Explanatory Report, Wenecja, 18-19 października 2002 r., s. 6). W uzasadnieniu wskazała, że liczba głosów oddanych w okręgu senackim (...) była trzykrotnie wyższa niż średnia liczba głosów oddanych we wszystkich okręgach senackich, a liczba głosów oddanych w okręgu sejmowym (...) przypadająca na jeden mandat z tego okręgu była 1,7 razy większa niż średnia liczba głosów przypadająca na jeden mandat poselski we wszystkich okręgach sejmowych.

Wniosła o:

1) stwierdzenie nieważności wyborów do Senatu RP, które zostały przeprowadzone w dniu 13 października 2019 r., z powodu naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania i ustalenia wyników wyborów;

2) o ponowne przeprowadzenie podziału na okręgi wyborcze w wyborach do Senatu RP i ponowne przeprowadzenie wyborów do Senatu RP;

3) o stwierdzenie nieważności wyborów do Sejmu RP, które zostały przeprowadzone w dniu 13 października 2019 r. z powodu naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania i ustalenia wyników wyborów;

4) o ponowne ustalenie wyników wyborów do Sejmu RP, na podstawie protokołów obwodowych komisji wyborczych, które zostały sporządzone po głosowaniu, które odbyło się w dniu 13 października 2019 r. lub alternatywnie, o ponowne przeprowadzenie podziału na okręgi wyborcze w wyborach do Sejmu RP, ponowne ustalenie, ile mandatów przypada w poszczególnych okręgach i ponowne przeprowadzenie wyborów do Sejmu RP.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokurator Generalny RP przedstawiając swoje stanowisko w sprawie zasadności protestu wyborczego wniesli o pozostawienie protestu bez dalszego biegu.

W ich ocenie, wniesiony protest nie spełnia wymogów formalnych przewidzianych dla protestu wyborczego.

W swoim stanowisku z dnia 30 października 2019 r. Okręgowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu, wskazując na argumentację zbieżną ze stanowiskiem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 101 ust. 2 Konstytucji RP wyborcy a także pełnomocnikowi Komitetu Wyborczego, przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu RP na zasadach określonych w ustawie. Zasady wnoszenia protestów wyborczych określa ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm. dalej: k.wyb.). Rozpoznawany protest został złożony w terminie i przez uprawniony podmiot.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, lub
- 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

W świetle art. 241 § 3 k.wyb. określającego warunki formalne protestu, osoba wnosząca protest, powinna sformułować zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Wnosząca protest nie sprostала tym wymaganiom, bowiem nie tylko nie sformułowała jakiegokolwiek zarzutu przestępstwa przeciwko wyborom, a także nie wskazała żadnego naruszenia przepisów k.wyb., ponadto, nie przedstawiła, ani nie wskazała żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń, jak również ich nie uprawdopodobniła. Sąd Najwyższy natomiast rozpoznając protest wyborczy związany jest granicami sformułowanych zarzutów i z urzędu nie może wyjść poza ich treść i uczynić przedmiotem rozstrzygnięcia naruszenie przepisu, którego w proteście nie zarzucano (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 czerwca 2019 r., I NSW 37/19, LEX nr 2696019).

Sformułowane przez Wnioskodawczynię zarzuty oraz związana z nimi krytyka rozwiązań ustawowych dotyczących podziału terytorium Polski na okręgi

wyborcze oraz ustalenia liczby posłów wybieranych w poszczególnych okręgach z zastosowaniem jednolitej normy przedstawicielstwa nie mieści się w pojęciu protestu przeciwko ważności wyborów.

Ubocznie należy wskazać, że wykaz okręgów wyborczych do Sejmu RP reguluje załącznik nr 1 ustawy k.wyb. W załączniku Okręg Wyborczy do Sejmu RP nr (...) składa się z części województwa [...] obejmującą obszar miasta na prawach powiatu W. Natomiast liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 20. Wykaz okręgów wyborczych do Senatu RP stanowi załącznik nr 2 ustawy k.wyb. Okręg Wyborczy nr (...) - obejmuje część obszaru miasta na prawach powiatu W.: B., B., Ś., Ż. Natomiast na podstawie art. 14 § 3 k.wyb. obwody głosowania, utworzone dla obywateli polskich przebywających za granicą w celu przeprowadzenia wyborów do Sejmu i do Senatu RP, wchodzą w skład okręgu wyborczego właściwego dla dzielnicy Ś. miasta W., tj. w Sejmie RP do Okręgu Wyborczego nr (...), w Senacie RP do Okręgu Wyborczego nr (...), zgodnie z załącznikami do ustawy.

Załączniki te stanowią integralną część ustawy Kodeks wyborczy, zaś organy wyborcze, są zobowiązane do przeprowadzania wyborów wyłącznie na podstawie obowiązującego prawa wyborczego. Protest wyborczy Pani M. S. zawiera natomiast jedynie postulaty do zmiany przepisów ustawy Kodeks wyborczy, powołując się na niezgodność przepisów z Konstytucją RP, stanowiskiem Komisji Weneckiej oraz Europejską Konwencją Praw Człowieka.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.